

Ἦωε ayi ásamé mbaá bṓṓ Hibrus

Mekomejṓṓ ayi Ἐσῶω ἄπυε μαά wuú agaré

¹ Nyá mbeṃbe Ἐσῶω ἄπυε bṓṓ ekpavé bíí ágaré ukwené ante sé mekomejṓṓ wuú ndṓ, ndṓ ne ndṓ né mati ufṓṓ ufṓṓ. ² Ne nana ayi mme achwṓ bye, Ἐσῶω ἄπυε μαά wuú agaré esé mekomejṓṓ wuú. Μαά wuú yina ntó ne ebwṓ ne ji akwyéé yéndégenó fa mme chóncho. Ji ne Ἐσῶω ábélé nnó abe menyéé geteé unó uko ebi ji awyaá. ³ Elé μαά yina ne ἄπυεé gekpékpéḡé ἦḡṓ Ἐσῶω áḡenege. Ndere ji alú, mbṓntó ne Ἐσῶω alu né mati mako. Mekomejṓṓ wuú awyaá utó ne elé mekomejṓṓ wuú yina ne ἄπυεé nnó yéndégenó eyigé akwyéé gekene cháḡéné. Ji anerege mampye genó eyi ḡépyeé Ἐσῶω ashwṓnége gabo ayi bṓṓ ápyeé, afé mfaánebuú, ne ajwṓlé né melú énogé né egbe ebwṓnye Ἐσῶω Muú aḡeá Apwṓṓ amu.

Μαά Ἐσῶω aḡeá geme ἄpṓw makiénné Ἐσῶω

⁴ Ndere elúmbṓ, Ἐσῶω ἄπυε μαά wuú aḡeá geme ἄpṓw makiénné jíí wye ndere mabṓ ami Ἐσῶω achyeé ji málómé mapwṓ ami bwṓ. ⁵ Esé dékaá mbṓ néndé Ἐσῶω ajṓṓ fṓ ne ekiénné fṓ nnó, “Wṓ ṓlú Μαά wa, fina nla Nte wye.” Ἐσῶω ajṓṓ yé ntó ató ne ekiénné fṓ nnó, “Me mbeé nye Nte wuú ne ji abeé nye Μαά wa.” ⁶ Ne ḡébégé Ἐσῶω atóme μαά mbe wuú fa mme ama jṓṓ aké, “Gṓḡé makiénné ya ánógé ji.” ⁷ Ge genó eyigé ajṓṓ atómé ne makiénné Ἐσῶω aké, “Ἐσῶω ἄπυεé makiénné jíí álu eké mbyo ne ἄπυε baá utṓṓ bimbo álu eké manómé mewe.” ⁸ Yémbṓ ajṓṓ ató ne Μαά wuú aké, “Ἐ é Ἐσῶω, gefwa jye gebéé te kwyakwya ne kwyakwya, ṓgbarege nye gefwa jye né meti ewé elú

cho ne melóméló. ⁹ Wò ògboó ne genó eyi gelú cho ne òpaá gepògé bọ́ abi alá ábelegé mabe Eṣòwò. Ge ula bi me Eṣòwò, muú nlú Eṣòwò wye njyaá wò nnó òbe ne ògò yi apye metọ́ egọ́ wò epwọ́ ate ájeé byeé.” ¹⁰ Ama jọ́ ntó ne maá wuú aké, “Wò, Ata, né ula ulọ́ òkwyéé mme, ne òkwyéé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu jye. ¹¹ Unó bina uchọ́gé nye né meso gébé, ne wò mbọ́ òbéé nye te kwyakwya. Ubi uko ugboó nye manaá eké ukwene mandeé, ¹² ne wò òkọ́ nye ubi ntó eké gekwenege nkú ne òkwórégé nye ubi eké muú akwórégé ukwene mandeé ne ayi make. Yémbò, wò mbọ́ òkwórégé f́ ne gerhá jye gebyeé f́ te kwyakwya.” ¹³ Eṣòwò ajọ́ f́ ne ekiénné wuú f́ genó eyigé ji ajọ́ ne maá wuú nnó, “Jwólé fa né egbe ebwònye wa, kpaá te mpyeé bọ́ mawáme byeé akwene eké gelu eyigé ònérege uká byeé mfaá.”

¹⁴ Ne makiénné Eṣòwò ako úlú le mandoó ayi ápyeé utọ́. Eṣòwò atómé nnó ápoógé bọ́ abi Eṣòwò áwenege nye gemége bwó.

2

Fyegé mekpo né wáwálé ayi déwuú

¹ Te ndere esé dekaá unó bina debó mamfyege mekpo né ubi chanéné nnó ékágé deno mewaá. ² Esé dékaá nnó mekomejọ́ Eṣòwò ayi makiénné jíí ágaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne bọ́ abi alá bélé ji wò ne abi atoó ntó mekpo, agé wye efwyale ewé ekwane ne ebwó. ³ Ndere elúmbó, mbọ́gé esé abi déwuú gekpekpege mekomejọ́ Eṣòwò ayi áwenege gemége bọ́, debyage ji, dépyeé mbò nnó ne esé débo efwyale? Ata jimboó ne abọ́ mbe ágaré bọ́ mekomejọ́ yina, ne bọ́ abi áwuú ndere ji ágarége apye esé dékaá nnó alu wáwálé. ⁴ Ne Eṣòwò alere ntó esé chánéné nnó mekomejọ́ yina alu wáwálé né gepògé ufelekpa ebi upyeé bọ́ alá mano mekpo fuú ne unó ebifó

ufóó ufo ebi ulerege utó bií. Ne achyeé ntó ufoó ufoó echye ewé etanege mbaá Mendoó Ukpea mbaá bóó bií ndere ji ákélé.

Elé Jisós ne awenege gemege sé

⁵ Γε, genó eyigé esé déjógé détome ne geji gelu nnó: Makiénné Esɔwɔ fɔ wó Esɔwɔ ábelé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achwɔ wó ⁶ Né mbaá melu fɔ né mmu ηwe Esɔwɔ ásá lé nnó, “Έ έ Ata Esɔwɔ mekwaá alú kpe ndé genó ayi ɔtéé ji, gebyankwógé nte mekwaá ayi wɔ ɔkpege alu waá? ⁷ Né mboó gébé, ɔpye fɔ ji aηea yé geme dɔó eké makiénné jyε wó, yémbɔ ɔfwa ji ne ηgɔ ne énógé eké mfwa. ⁸ Wɔ ɔfyε yéndégenó né amu jíí. Ásá né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, Esɔwɔ afyε yéndégenó né ammu jíí.” Έbyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepɔ. Yémbɔ esé delú danje mbɔ nnó yéndégenó gelu né amu jíí. ⁹ Yémbɔ elé Jisós ne esé dégene. Né mboó gébé, Esɔwɔ abelé ji né melu ewé ela ηhea yé geme eké ewé makiénné jíí wó. Esɔwɔ apyεmbɔ nnó gétúgé galógáló ayi ji alerege, Jisós ágeé efwyale agbo gétúgé bɔó ako. Gétúgé efwyale ewé Jisós agene ne negbo eniné ji agboó, ne Esɔwɔ afwa ji ne ηgɔ ne enógé ndere mfwa. ¹⁰ Esɔwɔ ne akwyε unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene chánéné. Ndere ji apyε nnó gejamégé bɔó ábé baá bií abɔ ηgɔ, elú galógáló nnó ji apyε muú ayi ánénege ebwó meti áwené gemége bwó, ágé efwyale nnó akwane né yéndé meti mambε muú ayi ákágé pyε ebwó ábɔ geηwá.

¹¹ Jisós muú apyε nnó bɔó abe pópó chóncho ne bɔó abi ji apyε ebwó álu με pópó, ebwó ako alu baá Nte ama. Γε ula bi mmyε ela gboó fɔ ji mankú ebwó nnó aηme bií. ¹² Ajóóge aké, “Mpyε nyε aηme ba akaá gekpékpéggé muú ayi wɔ ɔlu. Mfεge nyε wɔ né echomele bɔó byéé.” ¹³ Ama jɔó aké, “Elé Esɔwɔ ne nliíge mmyε ne ji,” ne ama jɔó ntó aké, “Gé me na ne baá abi Esɔwɔ achyε me.”

¹⁴ Tε mbaá baá bíí bimbɔ, εbɔ́ ako alu akwaá, getú eyigémbɔ, Jisɔs jimboó abwólé mekwaá alá eké εbɔ́ nnó ji agbo ake ne negbo nni áchó utó muú ayi apyeé nnó boó ágbó. Ne muú yimbɔ elé danchɔmeló. ¹⁵ Ndere ápyembɔ, ápye nnó boó áfɔ́ogé sé negbo né geɲwáge bwó geko, elé εbɔ́ abɔ álu afwe mbaá negbo gétúgέ abɔ afɔ́o néni. ¹⁶ Esé ako dékaá cháɲéné nnó Jisɔs achwó lé nnó apoó upyáne Abraham, achwó f́ mampoó makiénné Esɔwɔ wó. ¹⁷ Ge genó eyigé gepye ji abwólé ntó mekwaá alá eké aɲme bíí né yéndé meti mbɔ, nnó abe etukpe amppeé upe Esɔwɔ, ewé egene boó meshwe, ne muú ákágé neré metɔ́ ne ji nnó ji achyeé gepε gétúgέ gabo ayi boó ápyeé. ¹⁸ Ji akágé wené gemege boó abi mmuameno ábánεge εbɔ́ nana néndé mmuameno abó abané me jimboó ne age efwyale.

3

Jisɔs aɲεá geme apwɔ Mosis

¹ Aɲme ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntó enyú. Ndere elúmbɔ, pεge gefɔ́ogé muú ayi Jisɔs alú, ji alú ɲgba ne etukpe né depɔ́ré Esɔwɔ etiré esé défyéé metɔ́ wye ne déjógé. ² Ji apye utɔ́ bi Esɔwɔ achye ji metɔ́ ema wye ndere Mosis ntó apyeé né gepúgέ Esɔwɔ. ³ Yémbɔ, Jisɔs akwáne mambó enógé apwɔ Mosis wye ndere boó ánógé muú ayi áténé gepú apwɔ́ gepú eyigé ji aténé. ⁴ Elú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbɔ, muú ayi apye yéndégenó elé Esɔwɔ. ⁵ Mosis apye utɔ́ bíí uko né gepugé Esɔwɔ metɔ́ ema, ndere maá utɔ́ Esɔwɔ. Utɔ́ bíí bimbɔ utene mbaá unó bi Esɔwɔ apyeé nye nnó boó ákaá né meso gébé. ⁶ Yémbɔ Kras apye nya utɔ́ bíí uko né gepugé Esɔwɔ metɔ́ ema ndere Maá Esɔwɔ. Esé delú boó gepu eyigémbɔ mbɔgé dégbarege matɔ́ sé cháɲéné ne dénerεge ntó wye metɔ́ tágétágé te kwyakwya né unó bi déboó nye.

Déjeáge fɔ matɔ́

⁷ Ge ula bi Mendoó Ukpea ejógé eké, “Fina mbɔgé enyú déwúgé meko Eṣṓwɔ ⁸ détógé fɔ mekpo ndere ukwene ante nyú abó ápyéé ne Eṣṓwɔ. Áshya mampye genó eyigé ji ajóó, gébégé ebwó ákene né mashwone, ákpa mekpo metóó bwó áfɔwóré ji. ⁹ Ewú né mashwone, ukwene ante nyú ákpélé me, ágé unó bi me mpyéé né usaá aḡme upea. ¹⁰ Gé ula bi metɔ́ esɔ́ me ne nje eniné mbɔ, ne njóó nké, ‘Matɔ́ bwó áférégé fɔ unó choó yéndégébé ne ákágé fɔ genó eyi me nkelege nnó ebwó ápye’. ¹¹ Ne ndere metɔ́ esɔ́ me ne ebwó mbɔ, nkélé nké, ‘Ebwó ákpené fɔ né melu ugbeé mmye wa.’”

¹² Aḡme ba, ségé gébé nnó, ékágé muú fɔ abe né geluage nyú ayi awya gebobogé metɔ́ ewé ji ashya mamfyé metɔ́ ne Eṣṓwɔ, ati meso ne Eṣṓwɔ muú alu mebe. ¹³ Genó eyigé enyú debɔ́ mampye gelu nnó, enyú déchyege ate majyéé yéndé bií pyege wyembɔ te mbaá delu kuú bií ebifɔ nnó fina nnó ékágé yé gabo fɔ ábwólé enyú détógé mekpo ne Eṣṓwɔ. ¹⁴ Kágé nnó esé ne Jisɔs Kras delú muú ama, mbɔgé dégbaré metɔ́ ewé débɔ́ mbe défyé ne ji ne eshye kpaá te dékwónégé kwyakwya. ¹⁵ Wye ndere dékuú nye me, déjigé fɔ nte genó eyigé ajóó nnó, “Fina mbɔgé déwúgé meko Eṣṓwɔ, détógé fɔ mekpo, ndere ukwene ante nyú apye gébégé átoó mekpo ne ji.”

¹⁶ Ndé bɔ́ abó áwuú meko Eṣṓwɔ ne áshyá mampye genó eyi ji ajóó? Elé bɔ́ ako abi Mosis abo áferé nya ebwó né melo Ijip. ¹⁷ Ndé bɔ́ abi metɔ́ esɔ́ nya Eṣṓwɔ ne ebwó né usa aḡme upea? Elé bɔ́ bi ápyéé nya gabo ágboó né mashwone. ¹⁸ Ndé bɔ́ Eṣṓwɔ abo kélé nnó ebwó akpéné fɔ né melu ugbeé mmye wuú? Elé bɔ́ bi álá ákamé nya mampye genó eyi ji ajóó wó. ¹⁹ Mbɔ ne esé dégéné nnó, ebwó ákágé kpe fɔ né melu ugbeé mmye gétúgé álá áfyé metɔ́ ne Eṣṓwɔ wó.

4

Ἐσῶω anyémemo nnó achyegbe bṵṵ bií ugbeé mmye

¹ Menomenye ewé Ἐσῶω anyé nya ne esé bi dékrene nye né melu ugbeé mmye wuú élú. Ndere elúmbṵ, segé gébé nnó ékágé muú nyú fṵ akwe meti, áṣṵ mpa wuú nnó ákágé nkpe fṵ né melu ugbeé mmye ewémbṵ. ² Ἐσῆ ntó déwuú abya melóméló wye ndere ebwṵ abi nya áwuú. Yémbṵ, esé dége nnó mekomejṵṵ Ἐσῶω ayi ebwṵ áwuú apóṵ ebwṵ wṵ, néndé ndere ebwṵ áwuú ji ákamé fṵ genó eyigé Ἐσῶω ágaré bwṵ wṵ. ³ Ἐlé esé bi défyéé metṵṵ ne Ἐσῶω ne dékrene né melú ugbeé mmye epṵfṵ abi álá fye metṵṵ ne ji wṵ, néndé Ἐσῶω ajṵṵ aké, “Nkelé né metṵṵ usṵṵ wa nnó, ‘Ebṵṵ akrene fṵ né melú ugbeé mmye wa kan̄ka.’” Yéle ji ajṵṵ mbṵ, abṵ annere me utṵṵ bií ne akwyéé melú ugbeé mmye te gébégé ji akwye mme. ⁴ Ἐσῆ dékaá nnó, melú ugbeé mmye élú wye néndé né melú fṵ né ἤwe Ἐσῶω ájṵṵ ato ne ndṵ yi agbeé ekeneama nnó, “Ἐσῶω annerege utṵṵ mme mankwye agbeé mmye né utṵṵ bií uko né ndṵ ayi agbeé ekeneama.” ⁵ Né melṵ ἤwe ewé dékuú nye ajṵṵ wye áké, “Ebṵṵ ákpéné fṵ né melu ugbeé mmye wa.” ⁶ Ndere elúmbṵ, élú wye mme fuú, nnó bṵṵ bifṵ ákrene nye né melu ugbeé mmye ewémbṵ. Yémbṵ bṵṵ bi ábṵṵ mbe áwuú abya melóméló yina ákpeé wye wṵ gétúgé álá ápyéé genó eyi Ἐσῶω ajṵṵ. ⁷ Getú eyigémbṵ, Ἐσῶω ábéle bií bi fṵ, ne ákuú bií ebi mbṵ nnó fina. Ne te nya, Ἐσῶω apye Devid agáre mekomejṵṵ ndere débṵṵ me mbe déwuú né mekomejṵṵ yimbo nnó, “Fina, mbṵgé enyú déwuúgé meko Ἐσῶω détógé mekpo.”

⁸ Mbṵgé bṵṵ bi Joshua abṵ áselé ákrene melṵ Kanáan abṵ nyá ugbeé mmye wáwálé mbṵ Ἐσῶω áma jṵṵ se atṵ ne bií ebicha wṵ. ⁹ Ἐwéna eleré nnó, bií ugbeé mmye ebifṵ úlú gilí wye bṵṵ Ἐσῶω. ¹⁰ Yéndémuú ayi akrene né ugbeé mmye Ἐσῶω agbégé ntó mmye né utṵṵ bií

wye ndere Esɔwɔ agbeé mmye gébégé annere mankwɛ mme. ¹¹ Ndere elúmbɔ, démmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ewémbɔ nnó ekágé muú se fɔ atoó mekpóo ne Esɔwɔ ndere bɔ́ Isrɛli áto mekpo ákwéne nyá.

¹² Mekomejɔ́ Esɔwɔ alú mebe ne awyaá uto. Achyaá apwɔ yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwɔne mbaá geɲwáge mekwaá géchónene ne mendóo wuú. Akwɔnege mbaá yi ufere ne défɔ́ dechonege. Alerege unó bi úlú cho ne ebi úlú gyeé, ebi mekwaá aferege né metɔ́ wuú ne ebi ji aklege mampyege. ¹³ Ye genó gefɔ eyigé Esɔwɔ akwe eyigé gelu bibií né ame Esɔwɔ gepó. Esɔwɔ agene yéndégenó cháɲéné ne élé eta wuú ne esé dégarége nye yéndégenó eyigé esé dépyé.

Jisɔs alu gekpékpége étukpe Esɔwɔ

¹⁴ Esé déwyaá gekpékpége étukpe muú aɲye koó né mfaánebuú áɲyé né mbaá ayi Esɔwɔ alu. Étukpe ewémbɔ élé Jisɔs, Maá Esɔwɔ. Ndere elúmbɔ, dégbaré unó bi esé défyɛ metɔ́ wye ne eshye. ¹⁵ Étukpe Esɔwɔ sé epɔ́fɔ́ muú yi álá akágé gé fɔ́ esé meshwe gébégé genó geké géjwerege esé mampye ne ji alu muú ayi akpene né yéndé gefɔ́gé mmuameno eké esé, yémbɔ ji apye gabo wó. ¹⁶ Ndere elúmbɔ, déɲye tágétágé kwókwólé ne geluɔ eyigé Esɔwɔ ajwɔlege wye alerege bɔ́ galógáló nnó ji age esé meshwe ne alerege esé galógáló yéndégébé eyigé genó geké gelií esé.

5

¹ Áɲyaá yéndé étukpe Esɔwɔ né geluage ákwaá nnó ji atene mbe né depɔ́ré Esɔwɔ. Achyegé echyɛ ne nnó apyege ure mbaá Esɔwɔ gétúgé gabo yi ebwó ápyé. ² Akágé ndere asélé depɔ́ peré ne bɔ́ abi álá kágé ye genó abi anome mewaá né depɔ́ré Esɔwɔ néndé jimboó ntó, unó ebifɔ́ ujwerege ji mampye. ³ Gé ula bi ji abɔ́ mampyege

upe mbaá Esɔwɔ gétúgέ gabo awuú jimbɔɔ ne ayi bɔɔ ntó.
⁴ Muú ákágé jya fɔ geme jíí nnó abe etukpe Esɔwɔ gétúgέ akelege mambo énogé etukpe. Elé Esɔwɔ ne abɔ manjya ji né utɔɔ bina wye ndere ajyaá nya Erɔn.

⁵ Wyembɔ ntó ne elú, epófɔ Kras jimbɔɔ ne aselé ηgɔ afye né geme jíí nnó abe etukpe wó. Elé Esɔwɔ ne ajɔɔ ne ji aké, “Wɔ ɔlu Maá wa, fina me nla Nte wye.” ⁶ Ájɔɔ ntó né melu ewé fɔ aké, “ɔlu mempye upe Esɔwɔ te kwyakwya wye ndere ajɔɔ atome ne Melkisedek.”

⁷ Gébégé Jisɔs alu fa mme, annemmye. Akpa Esɔwɔ geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnó Esɔwɔ muú ákágé fere ji né negbo apóó ji. Esɔwɔ awuú mmyemenene jíí néndé Jisɔs ashulege geme mme anógé ji. ⁸ Ye elé Jisɔs alú Maá Esɔwɔ agi wye manwuúgέ ne Esɔwɔ né efwyale ewé ji agéné. ⁹ Esɔwɔ ápyégé ji ákwanégé mambe etukpe wuú, ji álá muú yi apye bɔɔ bi áwuú ne ji ábɔɔ geηwá eyigé gela gebye. ¹⁰ Ne Esɔwɔ afye ji nnó abe etukpe wuú gefɔɔ eyigé Melkisedek alú.

Ékágé délya mamfyεge metɔɔ ne Kras

¹¹ Esé déwyaá gejámege unó bi debɔɔ mangaré enyú gétúgέ mecho ewé, yémbɔ ejwerege esé mampye enyú dékaá néndé enyú dékágé fɔ genó wáwá. ¹² Né gébé eyigé na, enyú debɔɔ delú mambe anleré mbaá bɔɔ abifo, yémbɔ elu wye eké bɔɔ fɔ ábɔ manlerégé wye enyú unó lerégé, ebi muú abɔɔ mbe ágií né mekomejɔɔ Esɔwɔ. Enyú delu eké bɔɔ abi álu nyuú elé némbε depɔ ndere bɔɔ abi ákwane manyé menyéé mbɔɔ. ¹³ Yéndémuú ayi alú nyuú lé némbε apó ne défɔɔ mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gye. ¹⁴ Menyéé mbɔɔ alu mbaá ákpakpa néndé ebwó ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gye.

6

¹ Getu eyigemba, délyaá yé mampelé lé unó bi debwó me mbe dékaá né depwé Kras, déjye mbe nnó débené mankaágé unó chanéné. Débwó sé manselé gébé déjógé unó bi débwó me mbe dékaá né depwé Eswa etire défyéé metwó wye ne etire détome nnó muú abó mankwore metwó wuú alya unó bi uchwó lé ne negbo. Déké dépyéé mba, elú wye eké démagé fyé mba lé nebome gepú enine déba défyéé me. ² Dekaá me ndere awyage bwó manaá Eswa ne ndere annerege muú amu mekpo ajé ji. Dekaá nnó Eswa apyéé bwó akwilé né negbo ne ndere Eswa aswó mpa bwó déma te kwyakwa. Délyaá unó bina dépele mbe, mbe. ³ Mbogé Eswa apogé, esé depye nye wyemba.

⁴ Ula bi debwó manjye mbe ulú nnó, epófó kókogé nnó dépye bwó abi átíí meso ne Eswa ama kworé matwó bwó. Ufó bwó bina ame abó ákaá me ebwó né depwé Eswa ne áfworé me echye ewé Eswa achyege, Mendoó Ukpea ntó echwó ebwó mmye. ⁵ Ne age nnó mekomejwó Eswa alome, ebwó ákaá ntó utó bi Eswa alerege nye né mme meke yi achwó. ⁶ Mbogé ufwó bwó bina átigé meso ne Eswa epófó kókogé nnó apye ebwó ama kwore matwó bwó néndé elú wye eké ebwó álú wome wye Maá Eswa né gekwa ne áchyege ji mekpo unwó né mbe ushu bwó ako ne áwane mba lé gemege bwó.

⁷ Manaá akwégé, ne melu mme ényúgé manaá dwó ne mbwe ayi ápéné wye awene chánéné mbaá muú yi apye utwó wye. Ebyennó Eswa ajé lé nye melu mme ewémba. ⁸ Ne mbogé melu mme ewémba ewéne lé byabya ne meshíí, ebyennó elome fó ne elá gachye Eswa achwó ewu ne kwyakwa aswó ewú né mewé.

⁹ Añme sé, ye elé dejógé mba, esé dekaá wáwálé nnó enyú dekéné chánéné né unó bi dépye ndere bwó abi áwene gemege bwó. ¹⁰ Eswa alú cho yéndégébé. Ajigé

fó enyú nté né utóó ebi enyú dépyeé. Delere nnó enyú dégbóo ne ji ndere enyú depoo ate ayme nyú ne delu pye wye mbó. ¹¹ Esé dékelege nnó yéndemuú nyú ámmuámé mampyege utóó bií ne eshye ne akpane gechye wye mbó kpa te kwyakwya. Deké dépyeé mbó, dékágé unó bi enyú dénegege metóó wye degilé. ¹² Dékelege fó nnó enyú debwalé ebwá. Ségé lé gekágé nékéné bóó abi áfyéé metóó ne Esówó, akógé ntó metóó ne áselé genó eyigé Esówó anyémeno nnó achyege ebwó.

Menomenye Esówó epyeé esé dénegege metóó né unó bi ji anyémeno

¹³ Ne gébége Esówó anyeé nya meno ne Abraham akélé geme ji nnó ji apye genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé gétúgé muú ayicha álá pó sé ayi ajea geme apwóó ji ayi ji akage kelé ji. ¹⁴ Esówó anyémeno ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nye wó nchye wó ntó gejamége upyáne.” ¹⁵ Mbó ne Abraham akógé metóó agilé kpa te agene unó bi Esówó anyémeno nnó achyege ji. ¹⁶ Bóó áke akélégé, áselé mabó muú ayi ajea geme apwó ebwó ne ákélé. Akelege mbó, yéndé mbeé ayi ebwó anye asógé ne akamé nnó mechó ewémbó elú wáwálé. ¹⁷ Esówó ntó akelege nnó ji apyeé bóó abi áselé nye unó bi ji anyémeno manchye ebwó ákaá chanéné nnó wáwálé ji akworege fó metóó wuú. Ge ulá bi ji akélé lé mabó amií jimbo manlere nnó, ji apye nye genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé. ¹⁸ Mbó ne elú, dewyaá unó upea. Unó bina ulú nnó Esówó anyémeno ne ákélé. Unó bina ukworege fó ne ji akáge byó fó gebyó. Ubi upye matóó sé ábénege nno, esé bi deboó efwyale débií ne Esówó, dégbarege matóó sé, dénéregé matóó né unó bi esé dekaá nnó degene nye né meso gébé. ¹⁹ Unó bi esé dénegege metóó wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpòkòve ágbarege ekpe, nnó dépere uka sé mme

chájéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Esṓwṓ. ²⁰ Jisṓs jimbo abó me mbe afé ewuú né gétúgé sé gébégé ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefṓó eyigé Melkisedek alu.

7

Depṓ etire Melkisedek alu mempye upe Esṓwṓ

¹ Melkisedek yina alu nya mfwa melṓ Salem, ne mempye upe Esṓwṓ ayi aṗea apwṓ amu. Ne gébégé Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji. ² Ne Abraham akáré unó uko ebi ji afṓó né mewaaá bee né malu afya, achyéé ji melu ema. Unó úlú upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbe gelú nnó, mabṓ mií matené nnó, “Mfwa ayi apye depṓ etiré delu cho.” Eyigé gepye unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé eténe nnó, “Mfwa ayi achwṓó né nesṓ.” ³ Né mmu ḡwe Esṓwṓ, mbaá fṓ apṓ ayi ásámé mabṓ nte wuú ne mabṓ mma wuú, yé lé ami ukwene ante bíí. Bíí bi ábyené ji ne ebi ji agbo, ye muú fṓ akaá wṓ. Ji alú eké Maá Esṓwṓ ne ji alá wye mempye upe Esṓwṓ te kwyakwya.

⁴ Gege yé gefṓ eyigé Melkisedek aṗea geme. Abraham muú abṓ alú gekwenege nte bṓó Isrēli, achyéé Melkisedek melu unó ewéna ema. ⁵ Né mbaá upyáne Levi ebwṓ abi alú amppe upe Esṓwṓ, ebe Mosis ejṓó nnó, ábṓ manse melú unó ewémbṓ mbaá bṓó Isrēli. Ewéna etene nnó, áse unó bina mbaá bṓó melṓ bwṓ, yelé elú wáwálé nnó, ebwṓ ako alu upyáne Abraham. ⁶ Melkisedek apṓ fṓ muú ntoné Levi, yémbṓ Abraham jimbo akáré unó bíí achyéé ji melu ema. Melkisedek ntó ajé ji, muú Esṓwṓ anyémeno ne ji. ⁷ Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifṓ aṗea geme apwṓ muú ayi ji ajéle. ⁸ Né mechṓ amppe upe Esṓwṓ abi alú upyáne Levi, abi áselé melu ema né malu afya, álú lé akwaá

abi agbo. Yémbɔ, né mechwɔ Melkisedek muú asélé melu emá né malu afya, ji alú muú yi álá gbó fɔ́, wye ndere ηwe Esɔwɔ aleré. ⁹ Ndere Abraham achyée nya melu unó emá né malu afya mbaá Melkisedek. Esé dékágé jɔ́ nnó Levi ntó ne achyée ewú. ¹⁰ Esé dekáge jɔ́ mbɔ, néndé, gébége Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manóó Abraham, gekwenege nte wuu.

Jisɔs alú wye eké Melkisedek

¹¹ Gébége Esɔwɔ ajyaá Levi ne upyáne bíí nnó abe ampye ure ne ale chye ebe ewé ekene ne utɔ́ ampye ure. Ne, mbɔgé ebo ebé nnó utɔ́ bwó ukágé pye nnó akwaá akwane ndere Esɔwɔ akelege, mbɔ Esɔwɔ ama kelesé mempye ure ayi cha ayi alú gefɔ́ eyigé Melkisedek wó. Yémbɔ Esɔwɔ ajya gefɔge mempye ure yi cha ayi álá tané fɔ́ né ula gepú Erɔn, mpyáne Levi wó. ¹² Ne ákwóregé ntóné ampye ure Esɔwɔ, abɔ mankwɔré ntó ebe. ¹³ Muú yi déjógé unó bina détómé ne ji, atané né ntoó eniné cha. Yé muú fɔ́ né ntoó eníí álu dambé mempye ure Esɔwɔ ayi apyée ure né gelú. ¹⁴ Esé dékaá chanchá nnó Ata sé atané né ntoné Juda. Mosis ajɔ́ yé genó gefɔ́ átó nnó ampye ure Esɔwɔ atanege né ntoó eniné mbɔ wó.

¹⁵ Genó eyi gepye gema gepye esé dégene chanchá nnó ebe ekwɔré lé manchwɔ ayi mempye ure Esɔwɔ ayicha ayi alú gefɔ́ eyigé Melkisedek achwó nana. ¹⁶ Ji alú mempye ure, epófɔ́ ndere ebe ewé etome ne ntoné ampye ure Esɔwɔ ejɔ́. Ji alú mempye ure Esɔwɔ gétúgé utó gerwá jíí eyigé muú álá kagé chwó geji. ¹⁷ Wye ndere ajɔ́ atome ne Jisɔs aké, “Wɔ olú Mempye ure te kwyakwya gefɔ́ eyigé Melkisedek alú.” ¹⁸ Áté gekwenege ebé elá bábá neéndé elú jɔ́ ne epófɔ́ ne ncha. ¹⁹ Ebe ewémbɔ ékágé pye fɔ́ bwó akwane ndere Esɔwɔ akelege. Nana genó eyi gelome

gepwó gechwó. Geji ne esé dénege metó wye, ne geji ne gejame esé dejiye kwókwólé ne Esówa

²⁰ Genó eyigé fó eyi dégbége mfaá gelu nnó, gébége Esówa apye Jisós alaá mempyéé upe, akelé mempye upe yicha apó sé ayi Esówa akelé. ²¹ Yémbó Jisós alú mempye upe Esówa gétúgé Esówa akelé ajó ne ji nnó, “Ata annyemeno wáwálé ne akwené fó menomenyéé wuú, ‘Wó olu mempyéé upé Esówa te kwyakwa.’” ²² Ne gétúgé Esówa akelé mbó, Jisós ne aténé ndere muú ayi alerege nnó menomenyéé meke elóme epwó gétúgé elú te kwyakwa.

²³ Genó eyigé fó gelú nnó, ampyéé upe abi átané né ulaá gepú Levi ája nya dó neéndé negbo nesó nya ebwó, ábéé sé wye mampyege utó bwó. ²⁴ Yémbó gétúgé nnó Jisós agboó fó, ji apyéé utó ndere mempye upe Esówa te kwyakwa. ²⁵ Ndere elúmbó, Jisós awyaá utó nana mamferé bó ako né efwyale gabo dámáa te kwyakwa abi akoógé né amu jii ne achwó mbaá Esówa. Ji alu mebe te kwyakwa manenemmye mbaá Esówa gétúgé bwó.

²⁶ Ji alú gefógé etukpe Esówa ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fó ji ndo. Apó fó ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bó ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. ²⁷ Jisós abó fó mampye upe mbaá Esówa yéndé bií ndere matúkpe ampyéé upe apyéé wó. Ebwó abó mbe apye upe gétúgé gabo bwó ne apye ntó gétúgé ayi bó bifó. Yémbó Jisós apye gepe ejii mbaá Esówa damaá mechó ebye gébége ji achyéé geme ji agboó. ²⁸ Ebe Mosis ejya lé akwaá, abi akágé pye gye nnó abe matukpe Esówa. Yémbó mekomejó ayi Esówa akele, akele gébége áfyéé me ebe Mosis. Mekomejó yimbo ne ájyaá Maá nnó akwane te kwyakwa mambe etukpe ampye upe.

8

Jisós ne alu etukpe menomenyéé meke

¹ Memma mecho ewé déjógé mbo elú nnó: Esé déwyaá gefógé etukpe ewéna. Ji ajwólé né melu enógé né egbe ebwonye Esowa Muú ajea Apwóó amu né mfaánebuú. ² Eféé ne ji apyéé utóó bíí né mmu mákílé Esowa né mmu maá geto ayi wáwálé. Ata ne akwyéé maá geto wú epófó akwaá.

³ Áfyéé yéndé etukpe nnó achyegé echye, apyege ntó ure mbaá Esowa. Mbóntó ne etukpe ewé sé abóó mambe ne genó eyigé ji achyegé mbaá Esowa. ⁴ Mbógé ji ábo ábe fa mme, mbo ji abo abeé yé mempyéé ure Esowa chácha néndé ampyéé ure álu me abi áchyegé echye mbaá Esowa ndere ebe ekelege. ⁵ Utóó ebi ebwó ápyéé né melu ewémbó úlú elé dendore unó bi apye né mákílé Esowa né mfaánebuú. Esé dékaá mbo néndé gébégé Mosis alú mantene maá gepúge Esowa, Esowa ajóó ne ji aké, “Se gébé nnó opyéé yéndégenó gebe wye gefóó eyigé me nleré wó né mfaá mekwe.” ⁶ Yémbó utóó Jisós urea geme upwóó ebi ukwene ampyéé ure, wye ndere menomenyéé meke wuú ewé echome bóó mashu ne Esowa elome epwóó ewé gekwene. Gétúgé etene mbaá unó ulóóló ebi Esowa achyege nye.

⁷ Mbógé gekwenege menomenyéé ékáge pye nnó bóó ákwane ndere Esowa aklege, mbo amágé kele sé ewé chá. ⁸ Yémbó Esowa ágegé nnó bóó bíí ápyéé gyeé, getú eyigémbó ne ji ajóó aké, “Ata aké, gébé gechwóó nye eyigé me nnyéé nye menomenyéé meke ne bóó Isreli ne abi Juda. ⁹ Menomenyéé ewémbó ebeé sé ndere ewé me mbóó nnyéé ne ukwene ante bwóó né bíí bi me nsele ebwóó ne amu átané né melo Ijip. Ne ndere ebwóó alá pye sé genó eyigé me nnyéméno ne ebwóó, me ntó nti meso ne ebwóó, me Ata ne njóógé mbo. ¹⁰ Ge menomenyéé ewé me nnye nye ne ntoné Isreli na. Né gébé eyigémbó, me nfyéé nye mabe ya né makpo bwóó, nsa áji né mmu matóó bwóó. Me mbeé nye

Ἐσῶω βῶ ne εἰβῶ ntó abeé nye βῶ ba. ¹¹ Ne ye muú bῶ amágé lere sé nte menjme wuú, ye muú ula gepú bíí ajógé sé nnó, ‘Kaágé Ata’ néndé yéndemuú manlῶ ne βῶ abi alá ηεα γεμε wῶ, ὠkwῶne mbaá abi aηεα γεμε akaáγε nye me. ¹² Ne me nγεne nye εἰβῶ meshwe né gabo ayi εἰβῶ άpyeé ne mmágé te sé gyeé ayi εἰβῶ apyeé cháchá.” ¹³ Ndere Ἐσῶω ajῶῶ atome ne menomenyeé meke, ebyeennó ji ase nnó ewé gekwene egbo gelu. Ne yéndegenó eyi gegboῶ gelu, gekwῶῶ ukoῶ, abelege geji baba.

9

Gekwenegé meti ewé débῶ dénógé Ἐσῶω

¹ Menomenyeé mbe ewé Ἐσῶω anyeé nya ne βῶῶ, ewyaá mabe ayi áleregé ndere ánógé Ἐσῶω. Ne βῶῶ ntó ákwyéé maá geto ayi ánógé Ἐσῶω wyéé fa mme. Akare maá geto yimbo malú apea ne makat apea. ² Né meso ekat ewé mbe akuú ewu nnó melu ukpea. Né melu ewéna geluógé etuleka gelu wyéé ne ekpokpogele. Né mfaá ekpokpogele ewémbῶ ánere ntoῶ bred eyi achyeé mbaá Ἐσῶω. ³ Né meso ekat ewé mmu elé melu ewé akuú nnó melu ukpea ewé epwῶῶ malu ukpea ako. ⁴ Ne melu ewémbῶ, geluῶ eyigé asῶῶ elu mbaá Ἐσῶω gelu wyéé. Ákwyéé geji ne gul. Mekwa menomenyeé Ἐσῶω elu ntó wyéé, afyale ewú ne gul. Né mmu mekwa ewéna maá nkwo ayi akwyéé ne gul alu wyéé. Áfyé menyeé yimbo ayi ákuú nnó manaá né mmu. Meto Erῶn ewé echií nya bya elú ntó wyéé ne ubare mataá ebi Ἐσῶω asame mabe jíí wyéé. ⁵ Unó fῶ upea eké makiénné Ἐσῶω úlú né mfaá mekwa ewémbῶ, ákuú ubi nnó bῶ charubim. Ubagele bwῶ ukwere mbaá ayi Ἐσῶω ajige nté gabo βῶῶ. Yémbῶ dékage pye βῶῶ akaá unó bina uko nana.

⁶ Ákwyegé unó bina ábelégé mbῶ, ampyeé upe Ἐσῶω akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí άpyeé utῶῶ

bwó. ⁷ Yémbw ekosé etukpe ampyéé upé ne ekpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wye damaá né ημε. Ji aké akpene wyeé abó mamkra manoo menya mampye upé mbaá Eσωω nnó Eσωω ajinte gabo awuú jimboó ne ayi boó ápyeé dankaa. ⁸ Ndere epyembw, Mendoó Ukpea ebw elerege mbw lé nnó, te ndere maá gepú yimbw ayi mbe alú wyeé ne menombi ntó wye gbegbe, ye meti epófo ewé boó akágé kpe né mmu maá gepú ukpea ayi apwó malu ukpea ako. ⁹ Unó bi ulumbw elé gepw eyi gelerege njene esé eniné nnó echye ewé boó áchyegé ne upé ebi boó apye mbaá Eσωω ukágé pye fó nnó boó abi ánoó Eσωω ábé ne ufere ebi ukwane ndere Eσωω akelege. ¹⁰ Unó bina utome elé ne depwé manyegé ne manyúgé ne ndere muú ashwonege mmye nnó abe pópó né mbe ushu Eσωω. Ubi ulú elé mabe ayi atome ne depwé menyammye ne ubyéé nye gébé Eσωω apyegé yéndégenó gelage geké.

Meti meke ewe debo manóge Eσωω

¹¹ Yémbw Kras achwó me. Ji alu etukpe Eσωω ayi achwó ne unó ulúuló ebi ulú mbw esé né gébé eyigé na. Ji apyéé utóó né melu melóméló mbaá ayi akwane apwó maá geto ayi ampyéé upé abó apyéé nya utóó wyeé. Akwaá fó wó átene ji wó, mmyeke apó fó né geluage unó bi ulú fa mme. ¹² Kras akpe né melu ukpea ewé epwó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébége ji ákpené wye, ákra fó lé manoo menya ndere ημε yé ami mpw ne ákpe né mmu wó, ji ákra lé manoo mií jimboó ne ákpené wyeé. Akpegé ana gemege sé nnó detane né efwyale te kwyakwya. ¹³ Né menomenyéé ewé gekwene, muú álá pó fó pópó aselé elé manoo ημε ne ami menw mpw ne matw maá mpw ayi asóó né mewε ameé ji né mmye nnó abe pópó ndere Eσωω akelege. ¹⁴ Ne mbwóge manoo amií ufóó menya eyina mawyaá uto na, ebyennó ami Kras mawyaá

uto kpaá mampwə amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú tɛ kwyakwya, Kras achyɛ́ gɛmɛ jíí mbaá ɛsɔwɔ gétúgɛ sé. Jí apyɛmbɔ nnó ashwɔné ufere sé ékágɛ dépyɛgɛ upwyapwyané unó ne nnó ɛsɛ dépyɛgɛ elé utɔ́ ɛsɔwɔ muú alú mebe.

¹⁵ Getú eyigémbɔ ne Kras ala muú ayi áchómé bɔ́ mashu ne ɛsɔwɔ né menomenyɛ́ meke ewé ɛsɔwɔ anyɛ́ ne bɔ́ bíí. Jí apyɛmbɔ nnó bɔ́ abi ɛsɔwɔ akuú, abɔ mejé ewé alá ebyɛ́ fɔ́ tɛ kwyakwya ewé jí anyémɛno. Mbɔ ne elú néndé negbo níí eniné mbɔ ne nepyɛ́ nnó áféré bɔ́ né gabo ayi nya ebwɔ́ ápyé gébégé gekwenege menomenyɛ́.

¹⁶ Ɔwɛ getéé alu wye eké menomenyɛ́. Muú aságé Ɔwɛ getéé ágáregé ndere jí agbogé akarege unó bíí, alyage ubi kpaá tɛ jí agbogé ne akaré ubi. ¹⁷ Gefɔ́gɛ Ɔwɛ yimbɔ awyaá uto mbɔgɛ muú ayi asamé jí agbo. Mbɔgɛ muú ayi asame jí alá agboó wɔ́, Ɔwɛ yimbɔ afulé yé genó. ¹⁸ Getú eyigémbɔ ne manoó malá magbele mme wɔ́, nnó menomenyɛ́ ewé mbembe ebefɔ́ ne uto. ¹⁹ Mosis agaré́gɛ bɔ́ mabe ɛsɔwɔ ako, ase manoó anɔ mpɔ́ ne ami Ɔmɛ áchwaré ne manaá, abɔ́ ɛta maá genɔ́ ayi akuú nnó hisɔp ne nɛwú negelé anyua né mmu, améé né Ɔwɛ mabe ɛsɔwɔ ne menyammyɛ bɔ́ ako ntó. ²⁰ Ámɛé́gɛ mbɔ ajɔ́ aké, “Gɛgɛ manoó ami magbaré menomenyɛ́ ewé ɛsɔwɔ anyɛ́ ne enyú, agaré́ nnó debele na.” ²¹ Wyɛmbɔ ntó ne Mosis améé manoó mimɔ́ né maá geto ne yéndégenó eyigé asle anógɛ ɛsɔwɔ wyé. ²² Ndere mabe yimbɔ alerege, elu wáwálé nnó aselé lé manoó ne apyɛ nnó yéndégenó gebe pópó né mbe ushu ɛsɔwɔ. Ne mbɔgɛ manoó mala machyɛ́ mme wɔ́, ajigé fɔ́ nte gabo.

Gɛpɛ eyigé Kras apyɛ́ géférége bɔ́ gabo mmyɛ

²³ Gɛ ula bi, asele lé manoó menya ne apyɛ nnó unó bi úlú lé dendoré unó bi úlú né mfaánebuú ube pópó. Yémbɔ

abo manse lé genóge upe eyi gelome kpaá gepwóo manoó menya ne apye nnó unó bi mbó né mfaánebuú ube pópo. ²⁴ Kras akpe fó elé né maá geto ayi akwaá akwyéé ne apye ejii gepé wó. Melú ewémbó elú elé dendoré melu ukpea ewé elú né mfaánebuú. Ji akpe elé né mfaánebuú neni ambóó, atene mbe ushu Esówa gétúgé esé. ²⁵ Ji akpe fó né mfaánebuú nnó apye gepé jii ndónḁ ne ndó ndere etukpe akpene yéndé ḁme né melú ukpea ewé epwóo malu ukpea ako manchyéé manoó ami mala mapó fó amií jimboó né mbaá Esówa wó. ²⁶ Mbógé ebe nnó mbó ne ji abóó apyéé, mbó ji agé efwyale ndónḁ ne ndó te ula ulóó mme. Ndere elúmbó, ji achwó ndó gamaá né gébé eyi mme achwóo kwyaa ne achyéé geme jii nnó áneré ne gabo. ²⁷ Elú me nnó yéndémuú abo magbó demaá, agbogé mbó agilé unóo mpa ayi Esówa apane. ²⁸ Wyembó ntó ne Kras agboó ndere gepé nnó aferé gejamé gé bóó né gabo. Ne ji amágé chwó nye ndó yifó. Né gébé eyigémbó achwóó sé né gétúgé gabo sé, achwóó elé nnó awene gemege bóó abi agilé ji alá mmyemmye bwó.

10

Gepé eyi Kras gelú lé damaá te kwyakwya

¹ Ebe Mosis elú lé dendore unó ulóuló ebi ulú manchwa, epófó unó bimbo ubi ambóó. Getú eyigé mbó bóó aké achwóó mbaá Esówa upe ebi ebwó anyuarege apyéé yéndé ḁme, upyéé fó káḁka nnó ebwó akwane cháḁéné ndere Esówa akelage. ² Mbógé ebo ebe nnó gefógé upe bina upyéé nnó bóó akwane cháḁéné ndere Esówa akelage, mbó bóó ntó amágé téé sé mechó gabo ne ábo amágé pye sé upe bimbo. ³ Yémbó upe bina ebi bóó anyuarege apye yéndé ḁme, upyéé lé nnó bóó átégé gabo ayi ebwó apyéé. ⁴ Néndé manoó anó mpó ne ḁme makágé fere fó bóó gabo né mmye cháchá.

⁵ Γε ula bi gébége Kras alu manchwó fa mme ajóó ne Εσωω nnó, “Wó ókelegé sé upe ebi bóó ápyeé eta wyeé ne echye ewé bóó áchyege. Wó ókwyéé lé menyammye ayi ókwyéé óbelé nnó me nse mpye upe wye. ⁶ Menya eyi bóó asóó kpógelé né geluagé upe ne echye ewé ebwó áchyege gétúgé gabo ayi ebwó ápyeé ukwane fó wó metóó wó. ⁷ Ne njóó nké, ‘Εσωω gé me na nchwó mampye genó eyi wó ókelege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu ηwe atomé ne me nnó mbó mampye.’” ⁸ Kras abó mbe ajóó ne Εσωω aké, “Ufóó upe bi bóó ápyeé ndere ebi apyeé ne menya, yé ebi ápyeé ne umpomé yé ebe lé ebi bóó ásoó né geluagé upe mampye upe eta wye ne unó bi bóó achyege gétúgé gabo bwó ukwané fó wó metóó wó.” (Υέ ελέ ebe Mosis eké ápyege mbó.) ⁹ Ne ama ajóó aké, “Γε me na, nchwó mampye genó eyigé wó ókelege nnó mpye.” Ndere elúmbó, Εσωω aferé upe bi ukwene nnó apye gepe eyigé Kras gese malu bwó. ¹⁰ Ne gétúgé Jisós Kras apyeé genó eyigé Εσωω akelege, achyeé menyammye wuú ndere gepe te kwyakwya. Getú eyigémbó esé dela bóó ukpea né mbe ushu Εσωω.

¹¹ Né gekwenege menomenyεé ampyeé upe Εσωω ápyeé utóó bwó yéndé bií. Anyuarege upe bimbo mañané mañané, yémbó upe bimbo ukágé fere fó bóó gabo né mmye. ¹² Ne Kras awesé mempyeé upe, apye lé gepe gema eyi gekwane te kwyakwya, manshwóné gabo sé. Ápyege mbó ajwólé né melu enógé né egbe ebwónyε Εσωω. ¹³ Ne ji ajwóle wye agilé kpaá te Εσωω apye bóó mawámé bií álaá eké geluó eyi ji anerege uka mfaá. ¹⁴ Mbó ne elú nnó Kras apye elé gepe gemaá nnó bóó abi ji ashwónegé ákwane cháñéné ndere Εσωω akelege te kwyakwya.

¹⁵ Mendoó Ukpea ntó egaré esé genó eyina. Abó mbe ajóó aké, ¹⁶ Ata aké, “Gébé gekwónégé, γε menomenyεé ewé me nnyéé nye ne ebwó na. Me mfyéé nye mabe ya né

mmu matṓṓ bwṓ ne nsame nye ájí né mmu défṓré bwṓ.”
¹⁷ Ne ama agbeé aké, “Me nteé sé gabo bwṓ ne depṓ etiré
 ebwṓ ápyeé gyéé.” ¹⁸ Dékagé ge nnó, ajigénte gabo bṓṓ, yé
 ula fṓ ubeé sé ebi amágé pye ure.

Déchwṓ kwṓkwṓlé ne Eṣṓwṓ débégé ne dembyṓ

¹⁹ Aṣme ba, ewéna etene nnó esé dékagé kpe tágétágé
 né melu ukpea ewé epwṓṓ malu ukpea ako, gétúgé manoó
 Kras ami machyeé mme gébégé ji agboó. ²⁰ Jisṓs anené
 me ekat ewé ekaré melu ukpea ne melu ukpea ewé epwṓṓ
 malu ukpea ako. Anené esé meti meke ewé ewyaá geṣwá.
 Ekát ewé Jisṓs anené mbṓ, etene mbaá menyammye wuú
 gébégé ji agboó gétúgé sé nnó esé dekoó wye déjye mbaá
 Eṣṓwṓ. ²¹ Ne te ndere esé déwyaá gekpekepegé etukpe ewé
 epele gepúgé Eṣṓwṓ, ²² déchwṓ kwṓkwṓlé ne Eṣṓwṓ ne
 matṓṓ sé mako ne défyéé metṓṓ ne ji gefṓṓ eyigé déla
 dékagé be fṓ ne dembyṓ néndé manoó Jisṓs Kras mameé
 me né matṓṓ sé álá pópó ne ágaré esé nnó delu cho. Ne
 áshwṓné menyammye se ne manaá ami makpea. ²³ Déténé
 ne eshye né depṓ etiré esé déneré metṓṓ wyeé ne dégaregé
 deti. Ekágé déwé mmye néndé Eṣṓwṓ anyegémeno nnó
 apyeé genó, ápyeé geji. ²⁴ Dékelégé meti ewé défyéé
 ate aṣme eshye nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulṓṓ
 melu. ²⁵ Délyagé fṓ mankene uchome bṓṓ Eṣṓwṓ ndere
 bṓṓ abifṓ ályaá esé déchome wye mmye, défyegé ate eshye,
 ushuú chacha ayi dégene mbṓ nnó bií ebi Ata achwṓṓ ula
 kwṓkwṓlé.

²⁶ Néndé mbógé déké dépyeé wye gabo kpékpé ayi
 dékaá me wáwálé ayi mekomejṓṓ Eṣṓwṓ álerege, gepe
 eyigé chá gepṓ sé eyi gekagé fere esé gabo né mmye.
²⁷ Genó eyi degile ne efṓ metṓṓ élé mpa Eṣṓwṓ ne
 gekpekepegé mewe ewé esṓṓ nye bṓṓ mawáme Eṣṓwṓ.
²⁸ Dékaá nnó muú ayi abyaá ebe Mosis, áwáne ji ágené fṓ

meshwe mbógé bə ntəse apea yé áléé ágarégé nnó ákpa ame age ji ndere ápyéé genó eyi geleré nnó ji akwé ebe ewémbo. ²⁹ Ebege mbə, férege gekpekpegé efwyale ewé ebeé nye ne muú ayi abyaá Maá Eṣəwə ne aselé manoó mií ami magbaré menomenyéé Eṣəwə, nnó mapó yé genó yé elé manoó ami na ne mashwəne ji nnó abe pópó, ne ajógé ntó mejóó mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege bóó galógáló. ³⁰ Eṣé dékaá ji muú ajóó aké, “Me ne nwyaa utó manshuú amu né gabo ayi ebwó ápyéé, ne nshúgé nye amu mbaá bóó abi ápyéé ubé.” Ne ajóó aké, “Ata ne asóó nye mpa bóó.” ³¹ Epyéé efə mankwe né amu Eṣəwə muú álú mebe.

³² Tégé ndere elú nya ne enyú gébégé enyú debóó mbe dékaá depəre Eṣəwə. Yé elé enyú dégéné gejamégé efwyale né gébé eyigémbo, déténe wye ne eshye yé genó genyige enyú wó. ³³ Gébé eyigé fə bóó ashyéé enyú gbəṅṅə ne ápyéé enyú déwuú ubalé. Né gébé eyigé fə bóó abi agene ntó efwyale mbə, enyú déchome défyəge ebwó mmye. ³⁴ Dégene meshwe ne bóó abi ákpéné denə, ne gébégé bóó áfóó unó nyú dékame wye kamegé ne metóó megómégó ndere dékaá nnó déwyaá unó ulóuló ebi upwóó ammu, ebi ubéé nye te kwyakwya. ³⁵ Ndere elúmbə, délyagé fə mamfyegé metóó ne Eṣəwə néndé ji achame nye enyú. ³⁶ Enyú débóó mankogé elé metóó dépyegé genó eyigé Eṣəwə akelege, ne dése unó uko ebi Eṣəwə anyémeno nnó achyegé. ³⁷ Néndé Eṣəwə aké, “Elá gachyéé muú ayi achwóó nye achwə achóó sé gébé. ³⁸ Né bóó ba abi ápyéé wye genó eyi gelú cho, abéé nye wye mamfyegé metóó ne me. Yémbo muú ayi ajame mmye meso, metóó wa egóó fə ne ji.” ³⁹ Eṣé depə fə bóó abi ajame mmye meso gerhwagé bwó genó mme detu. Eṣé delú elé bóó abi áfyéé metóó ne Eṣəwə ji awene gemege bwó.

11

*Gef*ḏó eyigé bḏó áfyéé metḏó ne Eṣḡwḡ

¹ Metḏó mamfyé ne Eṣḡwḡ elé ndé? Metḏó mamfyé ne Eṣḡwḡ elé mankaá nnó débḏó nye unó bi déneré metḏó wyeé ne nnó unó bi esé dela delu danḡe úlú wyeé wáwálé. ² Bḏó abi nya mbembe áfyéé metḏó ne Eṣḡwḡ, getú eyigémbḡ Eṣḡwḡ ase nnó apye genó gelógéló.

³ Ne elé gétúgé esé défyéé metḏó ne Eṣḡwḡ ne dékaá nnó mekomejḏó ayi Eṣḡwḡ ajḏó ne akwyeé mme. Ewéna etene nnó unó bi esé dégene mbḡ fa mme, akwyeé ubi ne unó bi muú alá gene.

⁴ Gétúgé Ebel áfyéé nya metḏó ne Eṣḡwḡ ne ji apyéé gepe mbaá Eṣḡwḡ eyi gelḡme gepwḏó eyigé meḡmo wuú Ken. Ndere ji apyembo, Eṣḡwḡ akame nnó ji alú cho, getugé gepe eyige ji apyéé. Yé elé Ebel agboó te nya metḏó ewé ji áfyéé ne Eṣḡwḡ elú ejógé mejḏó te fina.

⁵ Gétúgé Enḡk áfyéé nya metḏó ne Eṣḡwḡ, ji agbo wḡ. Eṣḡwḡ ase ji afé né mfaánebuú mebe. Yé muú ama agé sé ji wó gétúgé Eṣḡwḡ asélé ji aye né mfaánebuú. Gemegé nnó Eṣḡwḡ asé nya ji aye mfaánebuú alere me nnó gepḡ ejíí gego ji metḏó. ⁶ Elú wáwálé nnó yé muú ákágé pye fḡ metḏó ego Eṣḡwḡ mbḡgé muú yimbḡ alá fye metḏó ne ji wó, néndé yéndémuú ayi achwó kwókwóle ne Eṣḡwḡ, abó mankamé nnó Eṣḡwḡ alú wye wáwálé, ne ji achame bḏó abi ákeleḡe ji ne matḏó bwó mako.

⁷ Metḏó ewé Nowa afyéé nya ne Eṣḡwḡ epye ji awú mbeé ayi Eṣḡwḡ akwélé ji gétúgé unó bi upyéé nye meso gébé. Akwye ékpe kpaá ewé ji ne ula gepú bíí ákpené mmu nnó ápó negbone ḡgbannyi. Ndere ji apyembo mfaánebuú ashulé bḏó mme né mmye, ne Eṣḡwḡ apye ji ntó alá cho gétúgé ji áfyéé metḏó ne Eṣḡwḡ.

⁸ Metwó ewé Abraham afyee nya ne Esoww epye ji awú ne Esoww. Akú Abraham ajwó ne ji nnó akwilé ajyee né gebage mewaá eyigé ji achyegé nye ji meso gébé. Ji alyaá melo wuú afé yé élé ji álá akaá mbaá ayi ji ajyee wó. ⁹ Metwó ewé ji áfyee ne Esoww epye ji ajwolé né mmu baá otó ndere merkkeé né mme bwó abi cha ayi Esoww anyémemo nnó achyegé nye ji. Mbontó ne maá wuú Asek ne mpyáne wuú Jakob ajwolé. Ebwó álú bwó bi álú mambwó ntó genó eyigé Esoww anyémemo nnó achyegé ebwó. ¹⁰ Abraham akó metwó ajwolé né baá otó bimbwó néndé ji abwó agilé manjwolé né melo ewé ewyaá mabwome ayi álá chwé ewé Esoww akwyee atene.

¹¹ Metwó ewé Sara áfyee ne Esoww, ne epyee ji akpane une. Yé élé ji akwó me ukoó, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyé wye metwó ne Esoww nnó anyegémemo mampyee genó, apye geji. ¹² Yé élé Abraham ábené me álá kágé bye se baá, upyáne bií uja eké ambe né mfaánebuú ne geswó né mbale ebeé mega. Yé muú ákágé pa fó ubí.

¹³ Bwó bina ako áfyee wye metwó ne Esoww kpaá te agboó. Yé muú bwó fó ase yé genó eyigé Esoww anyémemo nnó achyegé nye ebwó wó. Yémbwó áge lé unó bimbwó te mbe ne matwó ágwó ebwó. Ebwó ákaá nnó ebwó alú élé ankeé bwó abi ákógé fa mme yina kógé. ¹⁴ Bwó abi ájógé mbwó álere chwéné nnó ebwó akélege mbaá ayi abee melo ewé bwó. ¹⁵ Mbógé ebwó abwó átégé lé melo ewé ebwó atané wyee, mbwó ebwó akelé meti mankere wyee. ¹⁶ Yémbwó ebwó ashyagé lé melo ewé elomé epwó ewé ebwó abwó alú wyee. Ne melo ewémbwó elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmbwó, mmye egboó fó Esoww nnó ebwó ákúgé ji nnó Esoww bwó néndé ji ákwyee me melo ábelé ebwó.

¹⁷ Gébége Esoww amuame Abraham nnó ase maá wuú Asek apye gepere, Abraham ákamé gétúgé áfyee metwó ne ji. Elé Abraham yina ne Esoww anyee nya meno ne ji nnó

abéé ne gejamégé upyáne, yémbó ji akpome mmye manse danchi maá wuú apyé gepe mbaá Esɔwɔ, ¹⁸ yé élé Esɔwɔ ajóó nya ne ji aké, “Gejamegé upyáne ebi wɔ ɔbɔ́ ɔnye utanege ɔnye lé mbaá Asek.” ¹⁹ Abraham ntó ákamé nnó Esɔwɔ akágé pyéé bɔ́ akwilé né negbo. Ne dékágé ɔ́ɔ́ nnó elú wye eké Esɔwɔ apye Asek akeré né geɔwá Abraham ase ji akere mmu.

²⁰ Elé gétúgé Asek áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ ne ji ajelé Jakɔb ebwɔ́ ne Esao, agaré ebwɔ́ mejé ewé ebwɔ́ abɔ́ ɔnye meso gébé.

²¹ Gétúgé Jakɔb áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ né gébégé ji achwɔ́ gbo ajé lé baá Josef apea abi ande. Né gébé eyigémbɔ́ agií né meto wuú anógé Esɔwɔ.

²² Gétúgé Josef áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ né gébégé ji áchwɔ́ gbɔ́ agaré bɔ́ Isreli nnó ebwɔ́ ályage ɔnye melo Ijip. Ne agaré ntó ebwɔ́ ndere ji agbogé ápyéé ne ugoó bií.

²³ Gétúgé mma ne nte Mosis áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ ne gébégé ábyené Mosis ábí nya ji né ámfáá áléé, néndé áge nnó ji alú maá ayi alɔme uló. Ne áfɔ́ yé mambya ebe ewé mfwa melo afyéé nnó áwáné baá bɔ́ Isreli né gébé eyigémbɔ́ wó.

²⁴ Gétúgé Mosis áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ né gébégé ji awené ashyaá nnó aségé fɔ́ ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendée ábyené. ²⁵ Ji ákamé mange efwyalé ne bɔ́ Esɔwɔ ne nnó ji anyé gé apɔ́gé ne nechóchó né mmu gabo ewé nechóchó eniné na nela newyagé. ²⁶ Ji aferé nnó mange efwyalé gétúgé Kras élé gekpekpegé gefwa eyi gepwɔ́ gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé wye né mbe mambɔ́ genó eyigé Esɔwɔ ácháme ɔnye ji.

²⁷ Gétúgé metɔ́ ewé ji áfyéé ne Esɔwɔ alyaa melo Ijip abó yé efɔ́ wɔ́ né genó eyigé metɔ́ esɔ́gé mfwa akágé pye wó. Ji akó metɔ́ apelé wye mbembe eké abó age me Esɔwɔ muú bɔ́ alá gené ji ne ame. ²⁸ Elé gétúgé metɔ́ ewé Mosis

áfyeé ne Eṣṱwṱ, ne ji agaré bṱṱ Isrēli nnó álṱ manyé epáá koó upú, ne nnó ase manoó ḡme ameeé né manombi upú bwṱ nnó ekiénné Eṣṱwṱ ewé ewáné bṱṱ echwṱgé ekoó upú bwṱ kṱgé ekágé ewa baá mbe bwṱ, ndere ewáné nye abi bṱṱ Ijip.

²⁹ Gétúgé metṱṱ ewé bṱṱ Isrēli áfyeeé ne Eṣṱwṱ, ne áchyaá ebeé mega ewé ákuú nnó ebeé megelé eké bṱṱ abi ákené né mme detu. Ne gébégé bṱṱ Ijip ámuame manchyaá, ebeé ewémbṱ eshwya ebwṱ ako.

³⁰ Gétúgé metṱṱ ewé ebwṱ áfyeeé ne Eṣṱwṱ, ebwṱ ákégé ágyaagé melṱ Jeriko né mme ndṱ ekenéama, gebamé mataá eyi genṱṱ melṱ mme gekwe gbarammm. ³¹ Gétúgé Rahab mendée enṱ áfyeeé metṱṱ ne Eṣṱwṱ abi bṱṱ Isrēli abi áchwṱṱ cheré melṱ ewémbṱ bibií. Getú eyigémbṱ ne ji álá agboó fṱ choncho ne bṱṱ abi álá ákamé ne Eṣṱwṱ wṱ.

³² Me mmagé jṱṱ na nnó? Unó bi bṱṱ abi áfyeeé metṱṱ ne Eṣṱwṱ apye uja dṱṱ. Gébé ne gela gepṱ sé eyi me njṱgé ntome ne bṱṱ ndere Gidyṱn, Barak, Samsen, Jēfta, David, Samuele ne bṱṱ ekpave Eṣṱwṱ abifṱ. ³³ Elé gétúgé metṱṱ ewé ebwṱ áfyeeé ne Eṣṱwṱ, ne ebwṱ abifṱ ámmye bee ne malṱ kpakpa ápwṱ áji. Ágbaré malṱ ebwṱ chancha, ne ábṱ unó bi Eṣṱwṱ anyémeno nnó achyegé ebwṱ. Gétúgé metṱṱ ewé ebwṱ áfyeeé ne Eṣṱwṱ ágbe manó unyanya nnó ekágé uwá ebwṱ. ³⁴ Ánií mewe ewé elulé wum, wum, wum, yémbṱ mewe eṣṱ fṱ ebwṱ wṱ. Abifṱ ábṱ bṱṱ abi aké áwá ebwṱ ne bṱ aparanja. Abifṱ apṱ ne eshye yémbṱ Eṣṱwṱ achyeeé ebwṱ eshye. Abi awyaá eshye mamye bee ámmye ábṱ bṱṱ bee abifṱ né malṱ bwṱ. ³⁵ Gétúgé metṱṱ ewé andée abifṱ áfyeeé ne Eṣṱwṱ, áge bṱṱ bwṱ abi ágboó ndere ákwilé né negbo. Abifṱ átulé ebwṱ kpaá álá mangbomangbo, yémbṱ ákámé negbo áshya mamferé metṱṱ ne Eṣṱwṱ bṱṱ ályaá ebwṱ. Ápyembṱ nnó meso gébé Eṣṱwṱ apye ebwṱ

abó gerwá eyi gepwóó amu. ³⁶ Abifó ájwa ebwó ne atulé ebwó ne otoó, awe abifó ne bɔ mkpɔkɔne áfyε ebwó né gepúgέ denɔ. ³⁷ Átó abifó ne mataá áwa. Ágyá abifó ubauba ne sɔó. Áwá abifó ne bɔ aparanja. Abifó alú ubya bɔ, áfyεé elé meko ηme. Áchyεé ebwó efwyale, ámmye amu ne ebwɔ. ³⁸ Ákené nya mmu mewaá tametamé ákwɔme makwe áshulege, ábiígέ né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yέ mambe mbaá ayi ebwó ákáge ájwɔlegé wye wó.

³⁹ Gétúgέ ebwó áfyεé metɔó ne Eɔwɔ, áké ebwó ápyε gechágéné genó. Yέ elé elúmbɔ, ebwó ásέ yέ genó eyigέ Eɔwɔ anyémeno nnó achyεge ebwó wó, ⁴⁰ néndé Eɔwɔ awyaá gechachage genó né metɔó mampye eyi getome ntó ne sé. Genó eyimbɔ gelú nnó aselé esé chónchó ne ebwó apye nnó dékwane chánéné ndere ji akεlege.

12

Nte sé Eɔwɔ anywɔlege esé mati

¹ Né egbe ewé se, bɔó bina ako abi áleré esé ndere áfyεé metɔó ne Eɔwɔ alú wyeé, áno esé mme eké geko ápelé nnó áge genó eyigέ esé dépyεé nye. Ndere elúmbɔ, dékpa yéndégenó eyi génɔó esé eyi gépye esé déla dékáge lome dégbε mewaá chónchó ne gabo ayi áfwyánege esé. Dékógέ metɔó délómégέ wye gatélé ayi alú esé mbe. ² Ndere délómεge dépelé wye ne Jisɔs muú anene esé meti défyεé metɔó ne Eɔwɔ. Wye elé ji ne akpané nye esé apye metɔó ewé défyεé ne Eɔwɔ ekwane chánéné. Ji akamé nya magbo negbone mekpo unɔó né gekwa. Ji asé yέ mekpo unɔó ewé elú né gefɔgέ negbo eniné mbɔ efú genó wó néndé ji akaá gekpekpegέ metɔó megómégó ewé Eɔwɔ ákwyeé me ábelé eta wuú. Gétúgέ ji agboó negbo eniné mbɔ, ji ajwɔlé nana né melu enógέ né egbe ebwɔnyé Eɔwɔ.

³ Tégé ndere ji akógé nya metóó agené efwyale né amu bóó ubeé, bóó ápaá ji. Tégé wye ji nnó ékágé enyú debe ne gepwa metóó deto meti. ⁴ Ummye ebi enyú démmye manlyaá gabo delú dammye dekwóné mbaá manoó nyú machyege mme. ⁵ Nnó enyú dejií me nte majyéé ami Esowó achyegé enyú ndere baá bií? Ji ajóó aké, “Maá wa, Esowó ányágé wó gétúgé gye ayi wó apyéé, ósege fó ewú eké efuú yé genó wó. Áshúlegé wó ndo, óbege ne gepwa. ⁶ Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji ábóó gejeé ne ji. Ne atulegé lé yéndémuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.” ⁷ Ndere elúmbó, kógé metóó né chuchu ayi Esowó alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyembo élé ne enyú ndere nte apyéé ne baá bií. Ndé maá ayi apyege gye nte wuú alá alerege fó ji chuchu? ⁸ Mbógé Esowó alá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyéé ne baá bií ako wó, ebyennó enyú dépó fó baá bií wáwálé delú baá uló. ⁹ Genó eyigé fó gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbógé dépyegé gyeé, denoge ebwó. Ndere elúmbó, elú galógáló nnó esé déwúgé dóó ne nte sé muú abóó mandoó sé, nno debo genwá. ¹⁰ Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboó gébé ndere ejigé ebwó gétúgé gyeé ayi esé dépyeé, Esowó alerege esé chuchu gétúgé gyeé ayi dépyeé né galógáló awé sé, nnó esé debe bóó ukpea ndere ji. ¹¹ Né gébégé alerege esé chuchu déselé fó nnó élé genó gelógéló. Déselé élé nnó élé genó eyi gepyéé esé débéé meshwemeshwe. Yémbó ewyagé, efwyale ewémbó echwóó ne galógáló mbaá bóó abi ágií genó wyeé. Epyeé nnó ebwó apyegé genó eyi gelú cho ne nnó ábé nesó ne ate bóó.

Majyéé ne mbeé mekwelege

¹² Ndere dékaá mbó, gbarege unó chancha ne amu nyú ayi abóó gepwa ne tenege ne eshye ne uka nyú ebi uweré.

¹³ Chógé wye mbe dékené né mati ayi alú chó nnó ékágé uka nyú ebi ulóó né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

¹⁴ Mmyegé nnó débe nesò ne bòó ako. Mmyegé ntó nnó débe bòó ukpea. Muú alá ápó muú ukpea agené fò Ata.

¹⁵ Ségé gébé nnó ekágé muú nyú fò apye genó eyigé Esòwò alyagé manleré ji galógáló. Ségé gébé nnó ékágé muú nyú abe ne gepò gebogebo. Gefógé gepò eyina gelú eké nchye ayi agbógé unywone bíi uchwòó ne efwyale ne uchòó gejamégé unó ebifó. ¹⁶ Ségé ntó gébé nnó ékágé muú nyú fò abe ne gepógé ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaá depòré Esòwò ndere Esao apyéé. Ji akpo dékpaakpaá tíí ndere maá mbe gétúgé némbane menyéé. ¹⁷ Ebelegé ammye nnó ama abò dékpaakpa etií nnó nte wuú achyéé ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbò nte wuú ashya. Akéle meti ne manse ame nnó akwòré mechò ewéna age wò.

¹⁸ Féregé mbaá ayi enyú détene mbò nana manchwò kwókwólé ne Esòwò. Enyú détene fò né melu ewé bòó Israeli atene nya wò. Ebwò átené nya kwókwólé ne mekwe ewé akuú nnó Sina mbaá ayi muú ákágé ta. Melu ewé mewe ebò elúlélé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá alá chendeé ne mbyo ammye ntó wuuuuuuu. ¹⁹ Ebwò awú meko emba ewé áfóme. Awú ntó meko muú fò. Genó eyi muú yimbò ajòó gépye ebwò anemmye nnó muú yimbò amágé jòó sé meko yicha ebwò áwú. ²⁰ Ebwò ajòó mbò néndé genó eyigé muú yimbò ajòó gepye ebwò abò efò dòó. Muú yimbò agaré aké, “Yéndé genó eyi getaá mekwe ewéna, yé ebe elé menya, ato ji ne mataá kpaá te agboó.” ²¹ Genó eyi ebwò agené né mekwe ewémbò gepyéé efò kpaá Mosis jimboó ajòó aké, “Nwere ne efò metòó.”

²² Yémbò enyú détene elé kwókwólé ne Mekwe Sayòn. Mekwe ewéna ne elú melò Esòwò muú alú mebe. Melò ewémbò elé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Elé né melò ewéna ne makiénné Esòwò gejamegejame áchomé wye ne

nechóchó. ²³ Enyú delú mbò lé né echomele bòó abi Esòwò ajyaá ndere baá mbe bíí, ebwó bina ne ásámé mabò bwó né mmu ñwe ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwó mbaá Esòwò muú asóó mpa bòó ako, ne décho mbwa ne mandoó bòó mbembe abi álú cho. Ebwó bi Esòwò apyeyé nnó ákwane chájéné ndere ji akélege. ²⁴ Enyú déchwó mbaá Jisòs muú áchomé akwaá mashu ne Esòwò né menomenye meke. Enyú déchwó né manoó mií ami mameé enyú mmye. Mami majógé genó eyigé gelòme gepwóó eyigé manoó Ebel. *

²⁵ Segé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi Esòwò ajógé ne enyú, néndé bòó abi mbembe abi áshyá manwú ne muú ayi ákwele ebwó mbeé fa mme áge meti mambo efwyalé wó. Ndere elúmbò, esé déshyagé manwú genó eyigé Esòwò né mfaánebuú agaregé esé, ebyennó dékagé bo nye fò efwyalé ewé echwóó wáwálé. ²⁶ Meko ayi ji ajóó mbembe anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndò ayi fò me nyigé nye sé elé mme jijji, nyigé nye ntó mfaánebuú.” ²⁷ Uchu bi ji ajóó mbò nnó, “Né ndò ayi fò” ulere nnó unó bi ji akwyéé uko unyigé nye, utane né malu bwó nnó ebi álá kágé nyigé ubi ne ulaá te kwyakwya.

²⁸ Ndere elúmbò, te mbaá esé dékpene nye né gefwage Esòwò eyigé muú álá kágé nyigé, détamege Esòwò, défège ji né meti ewé egóó ji, dénogé ji ne efo metóó ²⁹ néndé Esòwò se alu eké mewe ewé esóó yéndégenó.

13

Gepó eyigé baá Esòwò abóó mambe ne geji

¹ Enyú debó mamgbógé ne ate ndere ate aṅme agboó ne ate. ² Délyage fò manene aṅkéé né mmu upú nyú. Kágé

* ^{12:24} Elú wáwálé nnó: Manoó Ebel malilé nya nno Esòwò ashúú amu, yémbò ami Jisòs malilé nnó Esòwò agene esé meshwe.

nnó mbə ne bɔ́ abifɔ́ ápyeé ne anene makiénné Ɛsɔwɔ dankaa. ³ Tége bɔ́ abi alú né denɔ. Sɛgé nnó enyú ntó délú né denɔ ne ebwɔ́ chónchó. Tége ntó bɔ́ abi ágené efwyalé. Ségé nnó enyú ntó dégené efwyalé eké ebwɔ́.

⁴ Bɔ́ ako ánogé depɔré neba. Yéndé mendée ne menɔ abe ne ate ndere bɔ́ abi ábané neba ábeé, ékágé muú ályaá nte ájye ákéle muú yicha né dafye. Tége nnó bɔ́ abi ákwené ulɔ ne ábelégé ubele tamé tamé, Ɛsɔwɔ áswɔ nye mpa bwɔ́.

⁵ Débɔgé fɔ́ mmwólé ŋka, yémbɔ sɛgé yéndégenó eyigé enyú déwyaá gekwané ne enyú kwanegé néndé Ɛsɔwɔ ajɔ́ aké, “Me nkágé lyaá fɔ́ enyú chacha, ne nlyagé fɔ́ enyú mbya” (Det. 31:6) ⁶ Ndere elúmbɔ, esé dékágé do ebwɔ ewɔme déjɔ́ ndere muú fɔ́ ajɔ́ nnó, “Ata alú mempoó wa. Me nfɔ́ fɔ́. Ndé genó muú ákágé pye me?” (Ps. 118:6)

⁷ Tége ákpakpa nyú abi ábɔ́ mbe átií enyú ame né depɔré Ɛsɔwɔ. Tége galógáló ayi ebwɔ́ alú nya fa mme ápyeé. Gyéregé ndere ebwɔ́ áfyéé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ. ⁸ Jisɔs Kras akwɔregé fɔ́. Ndere ji alú nya, mbɔ ne ji alu fina, ne mbɔntó ne ji abeé nye te kwyakwya. ⁹ Sɛgé gébé nnó ékágé délyaá ufo ufɔ́ unó bi bɔ́ álerege ubwólé enyú. Genó eyi gelɔme gepwɔ, elé galógáló ayi Ɛsɔwɔ alerege nnó matɔ́ nyú ábénégé, epɔ́fɔ́ mankwɔlege mabe ayi atome ne depɔré menyéé. Áji ápoógé yé bɔ́ abi ákwɔlege aji né meti fɔ́.

¹⁰ Ɛsé déwyaá gelúógé upɛ eyigé ampyeé upɛ abi ápyeé upɛ né melú ukpea ála abɔ́ fɔ́ manye menyéé ayi atanegé wye wɔ́. ¹¹ Ɛtukpe eké epye upɛ né melu ukpea ewé epwɔ́ malú ukpea ako, áwáne menya ákpa manoó manchyeé ndere gepɛ mbaá Ɛsɔwɔ gétúgé gabo ayi bɔ́ ápyeé. Yémbɔ ákpane menya yimbɔ jimbɔ́, áfe áswɔ́ ji né mekpɔ meti. ¹² Wyembɔ ntó ne gepɛ eyigé Kras apyeé gelu. Ji agbo né mekpɔ meti Jerosale nnó ji ase manoó mií ashwɔne bɔ́ bií

ábé bṓ ukpea. ¹³ Nḏere elúmbṓ, délyaá melṓ dékwólé Jisṓs dékpa mekpṓ unṓṓ eké ji. ¹⁴ Néndé esé depṓ ne melṓ fa mme ewé ebéé te kwyakwyaá. Esé dépelé mange melṓ ewé echwṓṓ nyε. ¹⁵ Nḏere elúmbṓ, dékoó né amu Jisṓs défεgέ Εṓṓṓ yéndégébé. Déké défεgέ ji mbṓ, elú wye eké gepε ne dépyεmbṓ mbaá Εṓṓṓ. Dése lé mano sé dékwane mabṓ mií nnó ji ne alu Ata. ¹⁶ Délyage fṓ mampyege galógálṓ ne mampógé ate aḡme ne unó bi déwyaá néndé ge upε ebi ugṓṓ Εṓṓṓ metṓṓ mbṓ.

¹⁷ Wúgέ ne ákpakpa nyú ne dépyεgέ unó bí ebwṓ ágarégé enyú. Ebwṓ ápelé enyú né depṓré Εṓṓṓ nḏere bṓṓ abi bií uma atenege né mbe ushu Εṓṓṓ agaré nḏere ebwṓ ápelé enyú. Enyú déké dépyεé unó bi ebwṓ ágarege enyú, ápyε nye utṓṓ bwṓ ne metṓṓ megṓmegṓ. Délá déwuú fṓ ne ebwṓ, ábεé ne mesome nḏere ápyε utṓṓ bwṓ ne εwémbṓ épógé yé enyú né meti fṓ. ¹⁸ Negé wye mmyε gétúgέ sé néndé esé dékaá nnó déwyaá matṓṓ mmu pópṓ mampye genó eyi gelú choó yéndégébé. ¹⁹ Me nnene enyú mmyε ḏṓṓ nnó enyú dénenemmyε mbaá Εṓṓṓ nnó apyε me nge meti mma nkeré eta nyú wáwá.

Mmyεmenene ne matame

²⁰ Nnenemmyε nnó Εṓṓṓ muú apyεé bṓṓ ábεé né nesṓ, ábámé enyú. Ji ne apyεé Ata Jisṓs Kras akwilé né negbo. Jisṓs ne alú muú kpaá ambame magṓḡme muú apelé esé bṓṓ Εṓṓṓ. Mbṓ ne elú gétúgέ manoó mií amií mampye nnó menomenyεé ewé Εṓṓṓ anyεé ne bṓṓ bií ekene te kwyakwya. ²¹ Nnenemmyε nnó Εṓṓṓ achyε enyú yéndégenó gelógélṓ eyigé enyú dékelege, mampyege unó bi ji akelage nnó enyú dépyεgέ. Nnenemmyε nnó Εṓṓṓ apyεé Jisṓs Kras apóṓ esé dépyεgέ unó bi ugṓṓ ji metṓṓ. Déchyεgέ ḡṓ mbaá Kras te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

²² Αημε βα, nnene ενυύ mmye nnó dékoó metóó dékú mekomejóó ayi me nsámé mbə nchyegeé ενυύ majyeé néndé nsá ji aja wó. ²³ Nkelegé ενυύ ntó dékaá nnó meyme sé Timoti atané denə. Mbəgé abanégé me wáwá, nké nchwóó ge ενυύ nchwóó ne ji.

²⁴ Tamege ákpakpa nyú chónchó ne bəó Ξəwə ako. Αημε sé abi atane né Itali alóó ενυύ matame.

²⁵ Nnenemmye nnó galógáló abe ne ενυύ ako.

Ἡμε menomenyέέ meké
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22
